

## PREŽIL ŠTYRI REŽIMY, ALE KABÁT NEOBRÁTIL ANI RAZ...



Drahí bratia a sestry, na začiatku Pôstu vás chcem pozvať k uvažovaniu o človeku, o ktorom platia slová piesne: *„Jeden kabát mám už niekoľko zím / proti vetru stále chodievam s ním./ Má pár dier, mám ho však rád, / nemusel som ho prevracať...“*

Nie je to – našťastie – žiadna celebrita, je to osobnosť. Prežil život v skrytosti a nebadane, takže ani po smrti o ňom mnohí veľa nevieme. Je to človek, kňaz, biskup (bol pomocným biskupom Trnavskej apoštolskej administratúry), ale v prvom rade nositeľ najkrajšieho titulu: **Boží sluha** Michal Buzalka, mučeník.

Titul „Boží sluha“ znamená, že je kandidát blahorečenia. Bola ukončená diecézna fáza jeho procesu a teraz čakáme na definitívne rozhodnutie Ríma. Je to perla našej diecézy, duchovný poklad, ktorý sme zdedili delením diecéz (pochádza zo Svätého Antona pri Banskej Štiavnici) **a týmto ho chcem v našej diecéze oficiálne „privítať“.**

Je vhodné urobiť tak na začiatku pôstneho obdobia, pretože sa môžeme od neho učiť mnohým veciam. Aj jeho biskupské heslo: **„Cez kríž k svetlu“** znie pôstne i veľkonočne. Najskôr by som chcel v krátkosti predstaviť jeho život. (Kto chce o ňom vedieť viac, môže siahnuť po životopise, ktorý je kritický, nie nadnesený. Hovorí o bojoch a zápasoch a o tom, že nikto „nepadá“ z neba na zem svätý.) Potom by som sa chcel zastaviť pri niektorých dôležitých bodoch jeho života. Osobitne pri tom, že prežil štyri režimy, ale verný Bohu, kresťanským hodnotám a sebe samému, kabát neobrátil ani raz. Zároveň by som chcel predísť nedorozumeniu a vyjadriť hlbokú úctu tým, ktorí možno nosili rozličné kabáty, ale úprimným pokáním, ktoré dokázali vyjadriť aj na verejnosti, si ich vyzliekli a obliekli si Krista. Takým patrí všetka česť a úcta.

Michal Buzalka (1885 – 1961) prišiel na svet v obci Svätý Anton pri Banskej Štiavnici. Tu sa v rodine, vo farnosti a v obci

formoval ako dieťa i ako mladý človek, ktorý raz vykročí svojou životnou cestou. Nemožno povedať, že všetko bolo ideálne a bezkonfliktné, predsa však, ako tvrdia očití svedkovia, vyrastal v chudobnej, ale šťastnej rodine.

Rozhodujúci vplyv na Michala mal katolícky kňaz František Richard Osvald, ktorý sa s rodinou Buzalkovcov zblížil, keď pôsobil v dnešnom Podhorí. Stal sa Michalovým birmovným otcom a až do konca života bol jeho duchovným vodcom a radcom. Ich vzťah môžeme pozorovať cez korešpondenciu, ktorá sa nám síce nezachovala celá, ale zo zachovaných listov môžeme veľa pochopiť. Kňaz bol pre Michala priateľom, ktorý miluje, vie povedať pravdu i povzbudiť. Keď sa totiž Michal zrejme sťažoval na náročnosť štúdia v Ostrihome, Osvald mu napísal: *„Vidíš, Miško, ako to vyšlo to moje, keď som Ti povedal, že Ostrihom neni Štiavnica, čo sa týka štúdií. Iné je medzi málom sa vyznačiť a iné medzi mnohým nadostač zodpovedať žiadostiam profesorov.“* Nezabudol však na slová povzbudenia a usmernenia: *„Miško môj, len si ty nikdy nepredstavuj, že keď budeš kňazom, budeš pánom, to by bola špatná príprava ku kňazstvu. Ale pros ty vždy Pána Boha, aby si rád slúžil duším k spaseniu kdekoľvek a v akomkoľvek postavení, a vtedy budeš opravdivým pánom, lebo silnou mocou panovať budeš nad zlým duchom nespokojnosti, ktorý najviac pokúša kňaza.“*

Michal sa stal kňazom, biskupom a zažíval Slovenský štát. Svojou citlivou povahou, osobným priateľstvom s vatikánskym nunciom (chargé d'affaires) Mons. Burziom, vernosťou kresťanstvu, ako aj vďaka upozorneniam pápeža Pia XII., vycítil nebezpečenstvá, ktoré číhali na Slovenský štát. Burcoval, bil na poplach, obhajoval – chránil tak slovenský národ, ako aj všetkých ostatných, ktorí žili na území štátu. Za všetko spomením list biskupov, ktorým upozorňovali vtedajšieho prezidenta Dr. Jozefa Tisu a ktorý vošiel do novodobých dejín ako **List štyroch biskupov** z 3. 12. 1944: *„Najdôstojnejší pán prezident, dolupodpísaní slovenskí biskupi sme sa predbežne stretli v Nitre a rokujeme o rôznych ťažkostiach tejto doby... Samo osebe je zrejme z týchto vecí, že veľká škoda prichádza na Cirkev a na klérus, a preto naliehavo prosíme Vašu Excelenciu, aby celým svojím vplyvom zabránila tej evakuácii. (Išlo o ubližovanie slovenskému obyvateľstvu a osobitne Židom.) Ak by to v skutočnosti nebolo možné, úpenlivo prosíme Vašu Excelenciu, aby sa chcela*

*zrieknuť úlohy prezidenta, aby zodpovednosť za tú katastrofu nášho ľudu neťažila Vašu Excelenciu, Cirkev a klérus... S veľkým potešením uznávame veľké zásluhy Vašej Excelencie pre dobro nášho ľudu a najlepší úmysel vo všetkých podujatiach...“*

Podpísaní: najoddanejší Karol Kmeťko, arcibiskup; Andrej Škrábik, biskup banskobystrický; Michal Buzalka, titulárny biskup; Educard Nécsey, titulárny biskup.

Ako sme počuli, biskupi nemlčali a zdôrazňovali hneď niekoľko zásad náuky Cirkvi: že samotný súhlas ľudu pri voľbách **nestačí** na to, aby sa každé vykonávanie politickej moci v štáte muselo považovať za správne; že pri nepravosti **nemožno mlčať** a proti zlu sa treba postaviť; a že ak je zlo príliš veľké, nemožno ospravedlniť participovanie na ňom teóriou **menšieho zla**. Z veľmi bolestnej a tragickej skúsenosti nacizmu a Druhej svetovej vojny, do ktorej bol vtiahnutý aj Slovenský štát, plynie i dnes upozornenie: Treba veľmi zodpovedne zvažovať, komu dáme vo voľbách svoj hlas, a rovnako treba stále bdieť, aby sa moc – nech je v rukách kohokoľvek – nezvrhla a nezačala sa opíjať sama sebou.

Komunistický režim vnímal Michala Buzalku ako ťažkého a nebezpečného zločinca. Podľa toho sa k nemu správali aj strážnici vo väzení. Prvú písomnú správu o vykonštruovanom falošnom procese mohol dať 12. februára 1951. Hovorí o jeho viere a láske a o tom, že ho nezlomili, nezatrpkol a miluje ďalej. Z väzenia píše: *„V znamení dnešného dňa prvej nedele mesiaca augusta ako zasväteného Božskému srdcu Ježišovmu i Panne Márii Vás všetkých bez výnimky pozdravujem z úprímného srdca svojho a prosím Vás, odovzdajte moje vrele a úprímne pozdravenie celej našej rodine i na okolí. Tiež tak pozdravujem i svojich známych, priateľov, a najmä kňazov u Vás i na okolí. Svoje skromné modlitby obetúvam často na tento úmysel: Za zdravie duševné i telesné všetkých, za pokoj i mier medzi všetkými...“*

Ani všetko neľudské psychické a fyzické týranie nevyhnalo z neho lásku. Verný svojmu biskupskému heslu *„Per crucem ad lucem“* – *„Cez kríž k svetlu“* miloval všetkých – i tých, ktorí ho pribíjali na kríž utrpenia... Vo väzení bol do roku 1958 a potom vo vyhnanstve. Zomrel 7. 12. 1961 v juhočeskom

meste Tábor. Bol verný až do konca.

Z jeho života si môžeme zobrať i toto poučenie: Do budúcnosti sa dá ísť bezpečne iba cez Kristov kríž. Iné cesty nehľadajme, pretože by sme vošli do slepých uličiek. Na inom, ako na Kristovi, nestavajme, pretože by sme stavali na piesku. Boží sluha nám svojím životom hovorí i to, že Kristovou smrťou na kríži Boh povedal všetko, čo mal na srdci. Teraz nás vyzýva k odpovedi a čaká na ňu. Michal Buzalka odpovedal tým, že v mučeníctve daroval seba samého...

Ak som začal modernou piesňou o prezliekaní kabátov, tak chcem skončiť slovami Písma. Keď myslíme na Božieho sluhu Michala Buzalku, môžeme povedať: *Toto sú naši otcovia a praví pastieri, ktorí nás sediacich v temnotách priviedli k svetlu života... Stali sa vodcami ľudu v svojom čase a s hojnou múdrosťou predkladali ľudu posvätnú náuku.* (porov. Sir 44, 1-4)

Prajem i vyprosujem všetkým Vám, drahí bratia a sestry Banskobystrickej diecézy, požehnaný Pôst, a tiež prosím o Vaše modlitby! Pridávam modlitbu za blahorečenie Božieho sluhu Michala Buzalku a veľmi by som sa tešil, keby sa v našej diecéze rozšírila.

Marán Bublínec  
diecézny administrátor

## **MODLITBA ZA BLAHOREČENIE OTCA BISKUPA MICHALA BUZALKU**

Všemohúci Bože, vyvolil si si svojho služobníka Michala Buzalku, aby trpel na Tvoju slávu a pre dobro Cirkvi. Vážnený, ponížovaný, oplývaný, zosmiešňovaný, niesol tento údel v hlbokoj pokore. Za hranicami Slovenska prijal z Tvojich rúk kalich utrpenia. Na pohľad nič nezostalo na ňom z dôstojnosti veľkňaza Cirkvi, podobne ako z Ježiša Krista, keď ho viedli na Kalváriu, no v jeho vnútri si žiaril Ty sám, Bože. Prosíme Ťa, Večný Bože, osláv svojho služobníka Michala, aby sme si ho uctievali na oltároch celej Cirkvi. Za jeho blahorečenie Ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.